

Eugenia Greceanu

1928-2016

Née Popescu, a fost singurul copil al unei familii mic burgheze din București. Tatăl, maiorul Mihail Gh. Popescu, ofițer de carieră, a murit în luptele de la Odessa. Mama, Smaranda née Panaiot, provenea dintr-o familie de negustori greci, și absolvise Academia Comercială. Eugenia Greceanu a absolvit liceul Carmen Sylva din București în 1947, urmând apoi cursurile facultății de arhitectură. Începe cariera de arhitect în anul 1952, în atelierul arhitecților Adrian Gheorghiu și Henri H. Stahl, realizând studii de sistematizare la ICSOR.

În domeniul restaurării Eugenia Greceanu a lucrat din iunie 1954, în cadrul secției Monumente istorice al ICSOR-ISCAS, condus de arhitecții Ștefan Balș și Radu Udroi. În anul 1960 devine referent al Direcției Monumentelor Istorice (DMI) din CSCAS pentru regiunile Brașov, Mureș și Hunedoara, iar după 1968 pentru județele Brașov, Sibiu, Covasna și Harghita. Ca referent DMI a inițiat declararea rezervațiilor de arhitectură obținând acordul conducerii administrative locale pentru 12 perimetre urbane, printre care: Roman, Botoșani și Pitești, iar între 1961 și 1970 a participat la revizuirea și completarea Listei monumentelor istorice, realizată de DMI. În această perioadă scrie teza de doctorat cu titlul „*Arhitectura bisericilor românești de zid din secolele XIII-XVII*”, îndrumată de profesorul Grigore Ionescu, încheiată în 1974, dar susținută în 1977.

În noiembrie 1972 este numită șef al serviciului de avizare al Direcției Monumentelor Istorice din CSCA, în 1974 este transferată la echipa de proiectare a DPCN, unde este obligată să studieze doar orașele extra-carpatice. După 1978, odată cu generalizarea dărâmării centrelor istorice, a criticat și condamnat consecvent aceste acțiuni, în cadrul sesiunilor de comunicări și al ședințelor de lucru ale Uniunii Arhitecților.

În urma desființării DMI, este transferată la nou înființatul Muzeu de Istorie al RSR, în cadrul secției de evidență a siturilor arheologice, unde continuă studierea orașelor extracarpatice: Botoșani, Pitești, Câmpulung-Muscel până în anul 1983, când iese la pensie.

Anii 1983-1989 marchează o perioadă de cercetare amplă și de publicare a studiilor sale. Eugenia Greceanu își reia activitatea în domeniul conservării și restaurării monumentelor după 1990, în calitate de membru al Comisiei monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice.

Între 1993-2001 este Președinte al Comitetului național al ICOMOS, fiind numită apoi Președinte de onoare al CNR-ICOMOS și membru de onoare al Comisiei Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor istorice.

În perioada 1992-2000 ține cursuri de istoria arhitecturii, studiul orașelor medievale din România și restaurarea monumentelor istorice, în calitate de profesor asociat la catedra de istoria arhitecturii din Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”.

Realizată de-a lungul a peste 50 de ani, activitatea uriașă în volum și calitate a Eugeniei Greceanu cuprinde: proiecte și studii de restaurare a monumentelor și ansamblurilor istorice, de urbanism/ sistematizare, de legislație și acte normative în materie de proiectare și executare a lucrărilor de restaurare a monumentelor istorice, de patrimoniu cultural național, de contribuție la elaborarea Legii monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice în varianta din 1990. Lista lucrărilor publicate de dr. arhitect Eugenia Greceanu numără peste 75 de titluri.

La proiecte de restaurare figurează: Bastionul Bethleen și Turnul cizmarilor din Cluj, casa de piatră din Herăști, biserica și vechea stăreție a Mănăstirii Strâmba, Mănăstirea Gura Motrului, Mănăstirea Brâncoveni, reconstituirea vechii stăreții și a incintei schitului Clocociov, incinta Mănăstirii Sucevița, Casa Hirscher din Brașov, Cetatea Râșnovului, biserica Mănăstirii Cotmeana - la toate acestea în calitate de șef de proiect. În colaborare cu alți șefi de proiect a lucrat la restaurarea Palatului Cuza Vodă din Iași, a casei aurarului din Bistrița, a castelului Huniazilor din Hunedoara, a bisericii din Densuș, a Mănăstirii Galata, Iași, a Mănăstirii Mamu și a clopotniței bisericii din Valea Danului și încă multe altele. Ca șef de proiect de urbanism, a alcătuit proiectul de sistematizare a bazinului inferior al Dunării în sectorul Călărași-Măcin, a elaborat studii de determinare a valorilor arhitecturale și urbanistice ale orașelor Roman, Botoșani și Pitești și, în colaborare, a lucrat la proiectele de sistematizare a bazinului Argeșului și a râului Buzău.

Eugenia Greceanu se amuza întotdeauna când povestea că în facultate era considerată o studentă „cosmopolită, prietenă cu elemente burgheze reacționare, cu un talent de descompunere a mentalităților” (Victoria Dragu Dimitriu, *Povestea unei familii din București Grecenii*, Ed. Vremea, p. 107). Îi făcea plăcere să arate fotografiile sale de documentare din Transilvania și să povestească despre diferite clădiri monument istoric, a păstrat până la sfârșit aparatul de fotografiat cu care a realizat toate fotografiile de documentare. Avea un simț al umorului ascuțit, o memorie monumentală, era o sursă inepuizabilă de informații, fiecare întâlnire cu dânsa era o lecție de eleganță, de literatură universală, de istorie medievală, de istorie a școlii de restaurare din România.

În interviul *Cu un pas înaintea demolărilor*, realizat de Liliana Iuga și publicat în revista ARHITECTURA, Eugenia Greceanu a vorbit pe larg despre activitatea sa profesională, despre paradoxurile și oportunitatea studierii orașului istoric în România anilor 1970.

<http://arhitectura-1906.ro/2015/01/cu-un-pas-inaintea-demolarilor-interviu-cu-eugenia-greceanu/>